

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.101/2025/7/I.szám

A felperesek: Felperes1 I.r.

Cím1

Felperes2 II.r.

Cím1

A felperesek képviselője: dr. Szepesházi Péter ügyvéd

Cím13

Az I.r. alperes: Alperes1

Cím2

Az I.r. alperes képviselője: Dániel Ügyvédi Iroda

Cím14

eljáró ügyvéd: dr. Dániel Csaba Imre

A II.r. alperes: Alperes2

Cím3

A II.r. alperes képviselője: dr. Göncöl Anikó kamarai jogtanácsos

Cím4.

A III.r. alperes: Alperes3

Cím1

A IV.r. alperes: Alperes4

Cím7

Az V.r. alperes: Alperes5

Cím8

Az V.r. alperes képviselője: Dániel Ügyvédi Iroda

Cím14

eljáró ügyvéd: dr. Dániel Csaba Imre

A per tárgya: szerződés érvénytelensége

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék 13.P.20.141/2023/53.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperesek 54.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 2.419.307 (kettőmillió-négyszáztizenkilencezer-háromszázhet) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II.r. és az V.r. alpereseknek személyenként 1.107.240 (egymillió-egyszázhetezer-kettőszáznegyven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla a felpereseknek az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése iránt előterjesztett kérelmét, valamint az eljárásnak az Európai Unió

Bírósága előtt C-761/24. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejeződéséig való felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az irányadó tényállás szerint a felperesek, mint adósok, valamint II. r. alperes, mint hitelező 2007. május 3. napján O.-2206/2007. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt „Kölcsönszerződés jelenleg fennálló tartozás visszafizetésének finanszírozásával vegyes szabadfelhasználási célra” elnevezésű, devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek.

[2] A kölcsönszerződéssel egyidejűleg önálló zálogjogot alapító, készfizető kezességi, vételi jogot alapító, valamint óvadéki szerződés is létrejött. A III. r. alperes a jogügyletben zálogkötelezett, vételi jog kötelezettje, eladó és készfizető kezes volt.

[3] A felperesek a szerződéssel a korábbi hitelüket kívánták kiváltani. A választásuk azért esett a II. r. alperesre, mert más pénzügyi intézmény a végrehajtás alatt álló ingatlanukat kölcsönfedezetként nem fogadta volna el.

[4] A szerződéskötésre a II.r. alperesnél került sor akként, hogy a felperesek az előkészített tervezetet kézhez vették, majd átolvasás és hosszas tanulmányozás után aláírták azt.

[5] Az I. r. felperes észlelte, hogy svájci frank szerepel a szerződésben, a kérdésére tekintettel tájékoztatták arról, hogy forintban kapja meg a kölcsönt, és forintban kell azt törleszteni. A felperesek a kérdéseikre választ kaptak, úgy ítélték meg, hogy a szerződés aláírásához elegendő információval rendelkeznek.

[6] A kölcsönszerződés alapján a II. alperes 15.000.000- Ft svájci frank alapú kölcsönt folyósított a kölcsönszerződésben megjelölt célra. A kölcsönszerződésben az I. r. felperes kötelezettséget vállalt a kölcsön alap devizanemben meghatározott, havi törlesztőrészletekben történő megfizetésére.

[7] A kölcsönszerződés 7.1 pontja értelmében a törlesztőrészlet összegét az 1.1. pontban leírtaknak megfelelően meghatározott alapdevizás összeg alapján, annuitásos módszerrel, alap devizanemben határozták meg. Az alapdevizában meghatározott törlesztőrészlet alapján kerül a fizetendő forintösszeg meghatározásra oly módon, hogy amennyiben az árfolyamkülönbözet pozitív előjelű, úgy a fizetendő törlesztőrészlet összege a kalkulált törlesztőrészlet és a számított árfolyamkülönbözet összege, amennyiben az árfolyamkülönbözet negatív előjelű, úgy a számított árfolyamkülönbözet különbsége.

[8] A kölcsönszerződés 14.5. pontja tartalmazta, hogy az adós kifejezetten nyilatkozik arról, hogy a Kölcsönnyújtótól azt a felvilágosítást, amely szerint a jelen

szerződés szerinti kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha a kölcsön 1. pont szerinti devizanemének forint árfolyama jelentősen megváltozik, megértette, és ezen információ ismeretében is igénybe kívánja venni a kölcsönt a jelen szerződésben foglaltak szerint.

[9] A II. r. alperes, mivel a felperesek a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek többszöri felszólítás ellenére határidőn belül nem tettek eleget, a kölcsönszerződést 11060/Ü/1542/2009. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalva 2009. április 30. napján felmondta, és a teljes követelést egy összegben esedékessé tette.

[10] A végrehajtási eljárás a felperesekkel szemben az Zrt1 végrehajtást kérő kérelmére Végrehajtói Iroda1 előtt 081.V.1255/2017., 081.V.1254/2017. és 081.V.1759/2017. számon indult meg.

[11] A szerződéses jogviszony alapján a felek között a felülvizsgált elszámolásra sor került.

[12] A II. r. alperes a 2007. május 3. napján kelt megállapodásával az önálló zálogjogot alapító szerződésből eredő valamennyi jogát és kötelezettségét az Bank1-re ruházta. Az Bank1 az Zrt1-vel 2016. június 14. napján engedményezési szerződést kötött, majd 2016. december 19. napján jogutódlási nyilatkozat jött létre a felek között. Az Zrt1 a követelést 2021.06.07. napján I. r. alperesre engedményezte.

[13] Az I. r. alperes a perrel érintett kölcsönszerződésből eredő követelését és annak járulékait 2023. szeptember 25. napjával a IV. r. alperesre, mint engedményesre átruházta a követelés minden biztosítékával együtt.

[14] A IV. r. alperes a perrel érintett kölcsönszerződésből eredő követelését és annak járulékait 2023. szeptember 26. napjával az V. r. alperesre engedményesre átruházta a követelés minden biztosítékával együtt.

[15] Az I. r. alperes felszámolását a Fővárosi Törvényszék rendelte el 39.Fpk.12.528/2023/20. számú végzésével. A felszámolás kezdő napja: 2024. szeptember 30., felszámoló: Zrt2.

[16] A II. r. alperes felszámolását a Fővárosi Törvényszék 33.Fpk.01-14-004761/7. számú végzésével rendelte el, a felszámolás kezdő napja: 2014.szeptember 17., felszámoló: felszámoló1

[17] A IV. r. alperes kényszertörlési eljárását a Fővárosi Törvényszék Cgt.01-23-015301/5. számú végzésével rendelte el, kényszertörlés elrendelésének napja: 2024. február 28.

[18] A bíróság a 2024.február 1-jén kelt 7. sorszámú végzésével a Végrehajtói Irodalja előtt I. és II. rendű felperessel szemben 081.V.1254/2017., 081.V.1255/2017. és 081.V.1759/2017. számon, Végrehajtói Iroda 2ja előtt 081.V.1254/2017, 081.V.1255/2017. és 081.V.1738/2012. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat a per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

[19] A felperesek – a megváltoztatott keresetükben (13.P.20.141/2023/23) – annak megállapítását kérték, hogy a II. r. alperessel 2007.05.03. napján kötött 0.-2206/2007 számú közjegyzői okiratba foglalt „Kölcsönszerződés jelenleg fennálló tartozás visszafizetésének finanszírozásával vegyes szabadfelhasználási célra” elnevezésű szerződés érvénytelen.

[20] Indítványozták, hogy bíróság a kölcsönszerződést a határozathozatalig nyilvánítsa hatályossá, és kötelezze az I. r. alperest (helyesen: V.r. alperest), hogy az I. r. és II. r. felperesek részére egyetemlegesen fizessen meg 30.241.340, - forintot.

[21] Az I.r.-IV.r. alpereseket a fentiek türéseire kérték kötelezni.

[22] A felperesek kérték az alperesek, mint egyetemleges kötelezettek perköltségben marasztalását.

[23] A felperesek a Pp.129. §-a alapján indítványozták a Végrehajtói Irodalja előtt 081.V.1254/2017 81.V.1255/2017, 081.V.1759/2017, számon folyamatban lévő, valamint Végrehajtói Iroda 2ja előtt 081.V.1254/2017 081.V.1255/2017 081.V.1738/2012 számon folyamatban lévő végrehajtási eljárások felfüggesztését a per jogerős befejezéséig.

[24] A kereseti kérelmük jogalapjaként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban rHpt.) 203. § (1), (6) és (7) bekezdéseit, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 205.§ (3) bekezdését, 209. § (1) bekezdését, a rPtk. 209/A. § (2) bekezdését, valamint a rPtk. 239. § (2) bekezdését, a jogkövetkezmény alkalmazása tekintetében pedig a rPtk. 237. § (2) bekezdését, valamint a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (továbbiakban DH2 törvény) 37. § és 37/A. §-át jelölték meg.

[25] A felperesek álláspontja szerint a perbeli devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azért érvénytelen, mert a szerződés megkötése előtt nem kaptak megfelelő tájékoztatást az őket terhelő árfolyamkockázatról, a kockázatfeltárást tartalmazó szerződési feltételben (14.5. pont) nincs részletes, a törlesztőrészletek, illetve a tőke változására is kiterjedő tájékoztatás.

[26] A kölcsönszerződés 14.5. pontja mindössze azt tartalmazza, hogy az adósoknak „jelentős árfolyamkockázata keletkezhet”, és nem terjed ki a forint súlyos leértékelődésének, illetve a külföldi kamatlábak emelkedésének a fogyasztó teljesítőképességére gyakorolt hatására, és nem ad információt arról, hogy milyen gazdasági hatása van a fogyasztókra nézve az árfolyamváltozásoknak.

[27] Hangsúlyozták, hogy a különmű árfolyamokról, és azok mibenlétéről (árfolyamrésről) való tájékoztatás elmaradása sem hagyható figyelmen kívül, ugyanis ennek hiánya is jelentőséggel bír a teljes árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése során.

[28] A felperesek utaltak arra is, hogy a II.r. alperes által adott elégtelen tartalmú tájékoztatás a megfelelő időben nyújtott tájékoztatás kritériumának sem felel meg, továbbá a kockázatokról a közjegyző sem adott tájékoztatást.

[29] Az álláspontjuk szerint a szerződés írásbelisége következtében, csak az árfolyamkockázatra vonatkozó írásbeli tájékoztatásnak van jelentősége, tehát annak kellett volna olyan tartalmúnak lennie, amelyből az árfolyamkockázat felismerhető lett volna, és a felperesek megfelelő gazdasági döntést hozhattak volna.

[30] A II.r. alperes által adott tájékoztatás tehát sérti az EUB C-51/17. számú ítéletének [3] pontját az indokolás [76] pontját, a C-186/16. számú ítélet [2]-[3] pontját, valamint a C-609/19. számú ítéletet, valamint a 2/2014.PJE határozat 1. pontját.

[31] A megfelelő tájékoztatás hiányában pedig kereseti kérelemben megjelölt, a korlátlan árfolyamkockázatot teljes egészében a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezések nem voltak világosak, nem voltak érthetőek; ezért azok tisztességtelenek, ennek következtében semmisek.

[32] Figyelemmel arra, hogy ezen fogyasztói szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető, ezért az egész szerződés megdől, azaz az érvénytelenség a szerződés egészét érinti.

[33] A felperesek - az EUB C-705/21. és C-520/17. számú döntéseire tekintettel - arra hivatkoztak, hogy a teljes érvénytelensége jogkövetkezményeként a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása alkalmazandó, amelynek tartalma az, hogy - kamat és költségek nélkül - a tényleges forint pénzügyi mozgások alapján kell elszámolni. Ennek során az általuk megfizetett összesen 44.168.384 forintból ki kell vonni a 13.927.044 forint folyósított kölcsöntőke összeget, és az így jelentkező 30.241.340 forint különbözetet a felperesek az engedményezési láncolat alapján aktuálisan engedményesnek tekinthető V.r. alperestől alappal követelik.

[34] Kitért arra, hogy a fogyasztóvédelmi irányelv célkitűzéseivel ellentétes az olyan értelmezés, hogy a hitelező jogutódja, a követelés jogosultja úgy követelheti a tartozás teljesítését az adóstól, hogy az érvénytelenségi elszámolás szerinti visszatérítésért nem felelős.

[35] A hitelezőtől behajthatatlan visszatérítés esetén a követelésvásárlás nem sértheti a fogyasztói jogokat azzal, hogy a visszatérítés végül senkitől sem követelhető.

[36] A felperesi álláspont szerint az engedményezés általános jogutódlás jellege alapján a felperesek aktuális jogutóddal szembeni keresete megalapozott.

[37] A felperesek az eljárás felfüggesztését kérték az EUB C-628/23 és C-630/23. számú előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

[38] Az I.r. alperes az ellenkérelmében (13.P.20.141/2023/46. jkv.2.o.) a felperesek keresetének elutasítását, és perköltségben való egyetemleges marasztalásukat kérte.

[39] Vitatta, hogy az I.r. alperesnek a felperesekkel szemben tartozása áll fenn; hangsúlyozta, hogy az I.r. alperes a perbeli követelést engedményezte, ezért az I.r. alperes és a felperesek között nincs jogviszony. Az I. r. alperes nem volt szerződő fél, ezért vele szemben a szerződéses egyensúly (szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyensúlyának) helyreállítása jogcímén anyagi jogi igényt érvényesíteni nem lehet (13.P.20.141/2023/16. sz. irat 3.o.).

[40] Fenntartotta azon érvelését, hogy a 6/2013.PJE határozat az rHpt-ban előírt tájékoztatási kötelezettséget további tartalommal tölti meg, és rögzíti, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, annak hatását a törlesztőrészletre, tehát a tájékoztatásnak ki kell terjedni az árfolyamváltoztatás lehetőségére, és a törlesztőrészletre gyakorolt hatására is; nem terjed ki azonban az árfolyamváltozás várható irányára, mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

[41] Az I.r. alperes álláspontja szerint a kölcsönszerződés 7.1 és 14.5. pontjaiban írt kockázatfeltárás a fenti kritériumoknak megfelelt: az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásra a szerződéskötést megelőzően sor került, annak tartalma világos és érthető volt, abból a felpereseknek következtetniük kellett volna arra, hogy az árfolyamkockázat valós, és az őket terheli, a mértéke nem korlátozott.

[42] Kitért arra, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás esetleges fogyatékosága esetén sem tekinthetők tisztességtelennek a perbeli szerződés vonatkozó rendelkezései, amennyiben nem nyer bizonyítást a perben, hogy a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben ez milyen jelentős egyenlőtlenséget okozott.

[43] A fentiekén túl az I.r. alperes hivatkozott a II.r. alperes által előadottakra.

[44] A II.r. alperes a kereset elutasítását, és a felperesek egyetemleges perköltségben marasztalását kérte.

[45] Állította, hogy a perbeli devizaalapú, fogyasztói kölcsönszerződés 7.1. pontja és 14.5. pont 4. bekezdésének együttes értelmezésével megállapítható, hogy a II.r. alperes a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

[46] A kölcsönszerződés 7.1 pontja megfogalmazta azt, hogy mit jelent az árfolyamkülönbözet, valamint a kalkulált törlesztőrészletek és a deviza eladási árfolyamon

számolt végleges törlesztőrészek közötti különbség; továbbá egyértelműen rögzítette ezek kiszámításának módját is.

[47] Az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra, a BDT. 2016.345. számú döntés II. pontjára, és a 6/2013.PJE. határozat 3. pontjára hivatkozással állította, hogy a perbeli kölcsönszerződés 14.5. pontja pedig megfelelő tájékoztatást ad az árfolyamkockázatról. A szerződéskötés idején hatályos jogszabályok és bírói gyakorlat alapján nem volt elvárható tőle, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást további elemzésekkel, vagy részletes pénzügyi prognózisokkal egészítse ki.

[48] A II.r. alperes kifejtette, hogy a szerződés 14.5. pontjában írt „jelentős” kifejezés úgy értelmezendő, hogy az adósnak figyelemreméltóan nagy árfolyamkockázata keletkezhet, amennyiben a kölcsön devizanemének forint árfolyama nagymértékben változik: ez egyben azt is jelenti, hogy a forint árfolyam változásának mértékével arányosan változik az árfolyamkockázat mértéke is.

[49] A II.r. alperes álláspontja szerint az általánosan elvárható gondossággal eljáró fogyasztó számára a perbeli szerződésből felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat fennáll, és az is, hogy az árfolyamkockázat nincs sem minimalizálva, sem maximalizálva, ugyanakkor a kölcsönszerződés egyértelműen rögzíti, hogy az árfolyamkockázat kizárólag a felperest terheli. Hangsúlyozta, hogy a felpereseket az árfolyamkockázat korlátlanúságáról azért sem lehetett tájékoztatni, mivel a deviza alapú hitelek esetében az árfolyamkülönbözet mértéke függ a devizaeladási árfolyamtól, így az árfolyamváltozás egyúttal az árfolyamkockázat korlátja is.

[50] A III. és IV.r. alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[51] Az V.r. alperes az ellenkérelmében (13.P.20.141/2023/37.,46. jkv.) a kereset elutasítását - elsődlegesen - a passzív perbeli legitimáció hiánya miatt kérte.

[52] Leszögezte, hogy a kölcsönszerződésben nem volt szerződő fél, ezért vele szemben a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyának helyreállítása alapján anyagi jogi igényt nem lehet érvényesíteni, vele szemben marasztalási kereset alappal nem terjeszthető elő.

[53] Az V.r. alperes hangsúlyozta, hogy a felperesek részéről a javára megtérülés nem történt, így a felperesek kárára nem gazdagodott.

[54] A Fővárosi Ítéltábla 6.Pf. 20.284/2022/4. számú döntésére hivatkozva azzal érvelt, hogy amennyiben a hitelező engedményezi a kölcsönszerződésből eredő követeléseit, akkor az engedményes csak a követelésnek és az azt biztosító mellékköveteléseknek válik a jogosultjává, azonban a szerződő fél változatlanul az engedményező hitelező marad; ezért az engedményezett követelés alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvénytelenségéből eredő igények nem érvényesíthetők az engedménnyel szemben.

[55] Az V.r. alperes - fenntartva az I.r. alperes által a per korábbi szakaszában előadottakat - hangsúlyozta, hogy az V.r. alperessel szemben előterjesztett keresetlevél nem felel meg a Pp. 170. § (2) bekezdés b-d) pontjaiban foglaltaknak, mert az V.r. alperes vonatkozásában nem tartalmazta a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, az érvényesíteni kívánt jogot, és nem tartalmazza a kereseti kérelem, a tényállítás és az érvényesíteni kívánt jog közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést sem.

[56] Vitatta, hogy az V.r. alperes és a többi alperes között a Pp. 37. § a) pontja szerinti célszerűségi pertársaság áll fenn, ugyanis az I-IV.r. alperesekkel szemben érvényesíthető érvénytelenség megállapítása iránti igényt és annak jogkövetkezményeit elbíráló ítélet jogerő hatása az V.r. alperesre, mint engedményesre nem terjed ki.

[57] Az V.r. alperes ezen érvelését az eljárás szabálytalansága iránti kifogásként is fenntartotta.

[58] Az V.r. alperes – az I.r. és II.r. alperesekkel egyezően - állította, hogy a perbeli szerződés 7.1. és 14.5. pontjaiban foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás kielégíti a rHpt. 203.§. (6)-(7) bekezdéseiben, a 6/2013. számú és 2/2014.számú PJE határozatokban megfogalmazott, valamint az uniós joggyakorlat által támasztott követelményeket.

[59] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott – ítéletében a felperesek keresetét elutasította.

[60] Elrendelte a Végrehajtói Irodalja előtt I. és II. rendű felperessel szemben 081.V.1254/2017., 081.V.1255/2017. és 081.V.1759/2017. számon és Végrehajtói Iroda 2ja előtt 081.V.1254/2017, 081.V.1255/2017. és 081.V.1738/2012. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárások folytatását.

[61] Az elsőfokú bíróság rendelkezett arról, hogy a feljegyzett 1.500.000, - Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[62] Kötelezte a felpereseket, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. r. és a II.r. alpereseknek személyenként 1.107.240, - Ft összegű, míg az V. r. alperesnek 553.620, - Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

[63] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában leszögezte, hogy a 2007. május 3-án kelt kölcsönszerződésre a 2013. évi CLXXVII.tv. (Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján az rPtk-nak a szerződéskötés napján hatályban volt rendelkezéseit kellett alkalmazni.

[64] Az elsőfokú bíróság elsőként az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelőségét vizsgálta, ennek alapján a perbeli jogvitát az rPtk. 4. § (1) és (4) bekezdésének, az rPtk. 200. § (2) bekezdésének, az rPtk. 205. § (1)-(2)-(3) bekezdéseinek, az rPtk. 209. § (1)-(2)-(3) bekezdéseinek, az rPtk. 209/A. § (2) bekezdésének, valamint az rHpt. - a szerződéskötés időpontjában hatályban volt - 203. § (1), (5), (6), (7) és (8) bekezdéseinek a felhívásával bírálta el.

[65] Az ítéletének indokolásában idézte a 2/2014.PJE határozatot, valamint a 6/2013. PJE határozatot, felhívta az EUB C-26/13. számú ítélet 2. pontját, az EUB C-126/17. számú ítélet [29] pontját, az EUB C-51/17. számú határozat [74] pontját, [75]-[76]-[78] pontját, és utalt az EUB C-186/16. számú, valamint az EUB C-227/18. számú ítéleteire.

[66] Az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a felek között létrejött devizaalapú kölcsönszerződés 7.1. és 14.5. pontjaiban foglalt árfolyamkockázati tájékoztató tartalmilag és formailag is megfelel a fenti jogszabályi követelményeknek; annak megszővegezése egy átlagos fogyasztó számára világos és érthető volt.

[67] A felperesek egyértelmű és érthető tájékoztatást kaptak arról, hogy a szerződésben árfolyamkockázat rejlik, ami teljes egészében őket terhelő, valós és jelentős kockázat.

[68] A jövőben várható változásokat modellező számításokat, grafikonokat a II. r. alperes nem volt köteles megismertetni az adósokkal, és nem kellett arról tájékoztatást adnia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. A pénzügyi intézmények ugyanis maguk sem láthatták előre a jövőbeli árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát.

[69] A törvényszék hangsúlyozta, hogy a perben jelentősége volt annak, hogy a felperesek a kölcsönt hitelkiváltás céljából vették fel, és annak is, hogy a végrehajtás alatt álló, árverezett ingatlanukra más pénzügyi intézmény nem adott volna kölcsönt.

[70] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az I. r. felperes személyes előadása megerősítette, hogy a II. r. alperes elegendő időt biztosított az adósoknak a szerződés átolvasására, az előkészített szerződési dokumentumokat a helyszínen kézhez vették, majd azt hosszasan tanulmányozták, illetve kérdéseikre választ kaphattak. Az I. r. felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a hitelszerződést átolvasás után megfelelőnek tartotta, a jogi tartalom megértéséhez segítséget nem kívánt igénybe venni.

[71] Az elsőfokú bíróság – a fentiek alapján – úgy ítélte meg, hogy az adósok a hitelfelvételkor tisztában voltak azzal, hogy az árfolyamkockázat őket terheli, és annak nincsen felső korlátja, és ezt tudomásul véve írták alá a perbeli kölcsönszerződést.

[72] A törvényszék kitért arra, hogy - a felperesek hivatkozásával szemben - az EUB C-118/17 számú döntése a jelen perben nem bír jelentőséggel figyelemmel arra, hogy ezen ítélet nem az árfolyamkockázat háttérével állt kapcsolatban, az eljárási kérdésekre, illetve a szerződés érvénytelenségére és annak orvoslására vonatkozik.

[73] A felperesek által szintén hivatkozott, és a jogalkotó által már jogszabállyal rendezett árfolyamrés kérdésköre sincs közvetlen kapcsolatban az árfolyamkockázat témakörével.

[74] Tekintettel arra, hogy a II. r. alperes által nyújtott, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelő volt, ezért az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötés nem tisztességtelen, ezáltal a szerződés érvénytelensége sem állapítható meg.

[75] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó és az V.r. alperes marasztalására, valamint az I.r.-IV.r. alperesekkel szemben előterjesztett tūrésre irányuló kereseti kérelmeket érdemében nem vizsgálhatta.

[76] A bíróság a felpereseknek az Európai Unió Bírósága előtt C-630/2023. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig történő, az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasította, mivel az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége megállapításának hiányában a szerződés teljes érvénytelenségéből eredő elszámolás nem vált szükségessé.

[77] Nem volt indokolt jelen peres eljárásnak az EUB előtt C-628/23. számon folyó előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig való felfüggesztése sem. A törvényszék álláspontja szerint a jelen perben azon kérdés vizsgálata, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő-e és ennek függvényében az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezés tisztességtelen-e, megelőzte annak vizsgálatát, hogy az esetleges visszatérítési kötelezettség mely alperest, milyen mértékben terhelne. Figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás a felhívott rendelkezéseknek és az uniós gyakorlatnak megfelelt, ezért az EUB C-628/23.számú előzetes döntéshozatali eljárásával érintett kérdések vizsgálata a jelen per kereteit – az elsőfokú bíróság álláspontja szerint - meghaladta volna.

[78] A törvényszék leszögezte, hogy az uniós jog értelmezését érintő kérdés jelen perben nem merült fel, az árfolyamkockázati tájékoztatás körülményeinek megítélése körében a magyar jog és az uniós jog összhangban áll egymással.

[79] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az V. r. alperes által az eljárás szabálytalansága iránti kifogásként megjelölt nyilatkozat a Pp.156.§ értelmében vett kifogásnak nem minősíthető, hanem a Pp. szabályainak alkalmazásával kapcsolatos álláspontként és a félnek az ügy érdemében elfoglalt álláspontjaként értékelhető, amelyről csak az ügy érdemi elbírálása körében, az ügydöntő határozatban rendelkezhetett a bíróság.

[80] A törvényszék a Pp. 129. §-ára hivatkozással a per jogerős befejezésének esetére rendelkezett a felfüggesztett végrehajtási eljárások folytatásáról.

[81] A felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és annak megállapítását kérték, hogy a felperesek és a II. r. alperes között 2007. május 3. napján létrejött kölcsönszerződés érvénytelen.

[82] Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását, és – a fellebbezési tárgyaláson pontosított nyilatkozatuk szerint - az V. r. alperes 30.241.340 forintban történő marasztalását kérték.

[83] Az I. r.-IV. r. alpereseket a fentiek túrésére kérték kötelezni (Pf.III.20.101/2025/7. jkv).

[84] A felperesek másodlagos fellebbezési kérelme az ítélet megváltoztatására, és a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének közbenső ítéletben történő megállapítására irányult azzal, hogy a jogkövetkezmény levonása körében az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kérték utasítani.

[85] A harmadlagos fellebbezési kérelmükben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását indítványozták.

[86] A perköltségre igényt tartottak.

[87] A felperesek a fellebbezésükben kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelőségét a szerződés 14.5. pontjára, valamint az I. r. felperes személyes meghallgatására alapította.

[88] Ezzel szemben a szerződés - egy mondatból álló, és a szövegbe beleolvadó - 14.5. pontja mindössze azt tartalmazza, hogy a felpereseknek „jelentős kockázata keletkezhet”, amely megfogalmazásból az átlagos fogyasztó számára nem felismerhető sem a „jelentős árfolyamkockázat” mibenléte, sem annak következményei, sem pedig a bekövetkezés reális valószínűsége (Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9.).

[89] A felperesek rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság nem teljes körűen értékelte az I. r. felperes személyes nyilatkozatát, aki – az elsőfokú bíróság által idézetteken kívül - azt is elmondta, hogy a szerződés aláírását megelőzően a kockázatokról és az árfolyamváltozás lehetőségéről nem volt szó. A felperesek szerint a szerződés 14.5. pontjába írt, elégtelen tájékoztatást az aláírás előtt elhangzottak tovább gyengítették azzal, hogy az I.r. felperes kérdésére a II. r. alperes szóban a kockázatokat elbagatellizálta.

[90] A felperesek jelentőséget tulajdonítottak annak is, hogy a II. r. alperes egy végrehajtás alatt álló, fedezetként felajánlott ingatlanra nyújtott hitelt, amelyből a felperesek számára nem volt levonható olyan következtetés, hogy a hitelnek bármilyen valós kockázata lehet.

[91] A felperesek rámutattak, hogy a perbeli, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem tartalmazza a C-51/17 számú döntés 76. pontjában előírtakat sem: az esetleges árfolyamemelkedés és a külföldi kamatlábak változásának együttes kumulatív hatását nem mutatja be.

[92] A tájékoztatás a gazdasági átláthatóság fogalmának sem felel meg, mert abból nem volt megismerhető a felperesek számára a deviza nyilvántartásból eredő, valódi működési mechanizmus, és az árfolyamváltozással kapcsolatos gazdasági hatások sem.

[93] A jelen esetben a szerződés 14.5. pontja alapján az állapítható meg, hogy a tájékoztatás jelzi a veszteség kockázatát, nem utal azonban a forint súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is bekövetkező valós lehetőségére, és nem mutatja be a forint leértékelődésének a törlesztő részletekre, valamint az adósok teljes fennálló tartozására gyakorolt hatását, ami a gazdasági helyzetüket rendkívül súlyosan érintheti (A BH2020.151., BH2021.141.).

[94] A „jelentős” kifejezés használata nem teszi kellően világossá és érthetővé az árfolyamkockázat mibenlétét.

[95] A felperesek a fellebbezésükben azt állították, hogy a jelen esetben a kellő időben történő tájékoztatás kritériuma sem teljesült.

[96] A Kúria Gfv.II.30.296/2023/6. számú ítélete alapján kifejtették, hogy a kellő idő annak biztosítását jelenti, hogy a fogyasztó a szerződés megkötése előtt ténylegesen megismerhesse a szerződés összes feltételét, és annak valós ismerete alapján dönthessen a feltételek elfogadásáról (EUB C-26/13 ítélet 67. és 70. pontok, C-186/116 48. pont, C-126/17 34. pont, C-51/17 76. pont.).

[97] Az összetett szerződéses konstrukcióhoz kapcsolódó kockázatok feltárása ugyanis megköveteli a megértéshez szükséges idő és körülmények biztosítását is (Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9., Gfv.III.30.418/2023/4.).

[98] A felperesek arra hivatkoztak, hogy a hitelező őket előzetesen nem tájékoztatta, a szerződéskötés előtt pedig csak az a szóbeli tájékoztatás hangzott el, hogy nincs valós kockázat.

[99] A felperesek kiemelték, hogy a törvényszék a kockázatteltárás megfelelősége tekintetében alaptalanul tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperesek a szerződést a kézhezvételt követő több óra elteltével írták alá, erre ugyanis a tulajdoni lappal kapcsolatos problémák, és nem a felperesek részletes és hosszas tájékoztatása miatt került sor.

[100] Az alperesi tájékoztatás – ebből következően az elsőfokú bíróság döntése és indokolása - sem felel meg az EUB C-51/17 számú ítélet 3. pontjának, az indokolás 76. pontjának, a C-186/16 számú ítélet 2., 3. pontjának, a C-609/29 számú ítéletnek, valamint a 2/2014. PJE határozat 1. pontjának. Ezért a kockázatteltárás tisztességtelen, a perbeli szerződés pedig érvénytelen.

[101] Az elsőfokú bíróság ítélete sérti az rPtk. 209. § (1) bekezdését, 239. § (2) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését, a Pp. 266. §-át, valamint az EUB C-80-82/21, C-28/22 számú ítéleteit, valamint a EGK irányelvet.

[102] A felperesek indítványozták az eljárás felfüggesztését az EUB előtt C-761/24 számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejeződéséig figyelemmel arra,

hogy annak tárgya - vagyis a tisztességtelen fogyasztói szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek az eredeti hitelezővel, illetve annak jogutódjaival szembeni érvényesíthetőségének kérdése – a jelen per elbírálása szempontjából is jelentőséggel bír.

[103] A felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet is előterjesztettek annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy ellentétes-e a 93/13 Irányelv 6.cikk (1) és 7.cikk (1) bekezdésével az olyan, a tagállami jog alapján kötelezően alkalmazandó határozatba foglalt iránymutatás, amely – a jogkövetkezmények körében - az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége miatt bekövetkező érvénytelenségi okra korlátozza azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztó ugyanezen szerződés megkötése hiányában lenne; továbbá ellentétes-e az Irányelv felhívott rendelkezéseivel az olyan tagállami szabályozás, amely az árfolyamrés alkalmazása miatt érvénytelen szerződést annak ellenére orvosolja a nemzeti jog akár kógens, akár diszpozitív rendelkezésének behelyettesítésével, hogy a nemzeti bíróság számára nem teszi lehetővé sem annak vizsgálatát, hogy a behelyettesítés a fogyasztót valóban különösen káros következményektől óvja-e, illetve nem teszi lehetővé a fenti esetben a fogyasztó azon szándékának figyelembevételét sem, amely a szerződés teljes semmissé nyilvánítására irányul.

[104] A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és a felperesek másodfokú perköltség megfizetésére kötelezésére irányult.

[105] Az álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a tényállást helytállóan állapította meg, és azokból az anyagi jogszabályoknak megfelelően megalapozott érdemi döntést hozott.

[106] Az V. r. alperes fellebbezési ellenkérelme is az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai alapján, a felperesek perköltségben marasztalása mellett.

[107] A felperesek fellebbezése alaptalan.

[108] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, helyes tényállást állapított meg, amelyre alapítva érdemben helytálló döntéssel utasította el a felperesek kereseti kérelmét; az elutasítás indokai azonban – az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben – az alábbiak:

[109] A felperesek a DH2. tv. 37. § (1) bekezdése szerinti marasztalási keresetüket az engedménnyessel, azaz az V.r. alperessel szemben tartották fenn, kérve az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását a szerződés hatályossá nyilvánításával, és az engedményes V.r. alperes megjelölt összegben való marasztalásával.

[110] Az I.r. alperes, majd a keresetváltoztatást követően az V.r. alperes elsődleges védekezése is a passzív perbeli legitimációjuk hiányán alapult, és másodlagosan hivatkoztak az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelőségére, ami alapján az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő kikötés nem tisztességtelen.

[111] Az ítéltábla az V.r. alperessel szemben előterjesztett marasztalási kereset tekintetében – a törvényszék álláspontjától eltérően – elsőként az alperesek passzív perbeli legitimációját vizsgálta, és e körben már az V.r. alperes elsődleges védekezését megalapozottnak ítélte.

[112] Az ítéltábla álláspontja szerint Kúria 10/2024. számú jogegységi határozata (Jpe.III.60.037/2023/13.) indokolásának jogelméleti megalapozásaként kifejtettek a jelen perben előterjesztett, módosított kereseti kérelem elutasítását megalapozzák.

[113] Az ítéltábla utal arra, hogy a jogegységi határozatban foglalt megállapítások olyan jogesetekkel kapcsolatosak, amelyekben felperesként az engedményes érvényesített igényt a szerződés kötelezettjével szemben az érvénytelenségre és annak jogkövetkezményére alapított keresetében, azonban a jogegységi határozatban kifejtett jogelméleti alapok egyértelművé teszik azt, hogy az adósok és az engedményes között nincs olyan anyagi jogi kapcsolat, amely megteremtené a felperesek engedménnyessel (V.r. alperessel) szembeni kereshetőségi jogát.

[114] A jogegységi határozatban kifejtettek alapján az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 328. § (1) bekezdése és illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:193. § (1) bekezdése, (2) bekezdése alapján az engedményezési szerződéssel a kötelelem jogosultja, az engedményező átruházza az adott kötelelem kötelezettjével szembeni valamely követelését (vagy annak egy részét) az új jogosultra, az engedményesre.

[115] Ezáltal az alapjogviszony jogosulti pozíciójában az átruházott követelés tekintetében (és csak abban) következik be egyedi jogutódlás, amely nem a követelés alapját képező szerződésben, hanem csak a szerződésből származó követelés tekintetében jelent jogalany-változást: az engedményes tehát kizárólag az átruházott követelést érintően – és nem a teljes szerződéses jogosulti pozícióra nézve – válik az engedményező jogutódjává. Az alapjogviszony az engedményező (eredeti jogosult) és a kötelezett között változatlanul fennmarad.

[116] Nem vitás, hogy az eredeti jogosultat (engedményezőt) az alapjogviszonyból megillető teljes jogosultság-halmazból az engedményest csak egy részjoghalmaz (a követeléshez kapcsolódó jogok) illetik meg. Indokolt ezért különbséget tenni a szerződés egészéhez (azaz a szerződés eredeti, teljes jogosulti pozíciójához), illetve a követeléshez kapcsolódó jogok között.

[117] Figyelemmel arra, hogy a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye(i) csak egységesen kezelhető(k), emiatt a jogkövetkezményi igény csak a szerződés egészéhez kapcsolódó jogként fogható fel. Az érvénytelenség jogkövetkezményeivel kapcsolatos rendelkezési jog tehát szükségszerűen a szerződés egészéhez, és nem az abból eredő követeléshez kapcsolódó jog.

[118] Az engedményezés következtében tehát a követeléshez kapcsolódó jogok a követelés átruházásával átszállnak az engedményesre, míg a szerződés egészéhez kapcsolódó jogok - az rPtk. és a Ptk. engedményezésre vonatkozó rendelkezései alapján nem - csak egy kifejezetten erre irányuló jogátruházó szerződéssel kerül(het)nek az engedményeshez.

[119] A kifejtetteket összegezve megállapítható, hogy az r Ptk.328. § (1) és 329. § (1) bekezdése, illetve a Ptk 6:193. § (1), (2), (3) bekezdése szerinti engedményezés eredményeképpen nem szállnak át az engedményesre a rá átruházott követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeinek bíróság általi alkalmazására irányuló jognyilatkozatok megtételéhez fűződő jogok.

[120] A fentiekből következően tehát az adósok és az engedményes között nincs olyan anyagi jogi kapcsolat, amely megteremtené a felperesek V.r. alperessel szembeni keresetösségi jogát.

[121] A passzív perbeli legitimáció hiánya pedig önmagában a kereset elutasítását teszi szükségessé; ebből következően nincs helye az árfolyamkockázatot telepítő kikötés esetleges tisztességtelensége és a kölcsönszerződés erre alapított érvénytelensége vizsgálatának.

[122] Az V.r. alperessel szemben előterjesztett marasztalási kereset elutasítása pedig az annak tűrésére irányuló, I.r.-IV.r. alperesekkel szembeni keresetek elutasítását is megalapozza.

[123] Az ítéltábla álláspontja szerint az eljárás - Pp.126.§. (2) bekezdése alapján történő – az EUB C-761/24. számú előzetes döntéshozatali eljárásának befejeződéséig való felfüggesztése nem indokolt, ugyanis az ott vizsgálandó kérdés alapja az un. szerződéses állomány átruházás folytán a szerződéses pozícióban a jogosulti oldalon bekövetkező teljes alanyváltozás esetén történő igényérvényesítés lehetősége; a jelen esetben azonban – a fent kifejtettek értelmében - a követelés engedményezésére, ennek alapján csak a követelés és az ehhez kapcsolódó jogok átszállására került sor.

[124] Az ítéltábla – a Pp.130.§. (3) bekezdése alapján – a felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét is elutasította arra figyelemmel, hogy az indítványozott előzetes döntéshozatali eljárással érintett kérdések, azaz a DH1 tv. 3. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazása a fentiekben kifejtett indokokra tekintettel (passzív perbeli legitimáció hiánya) a jelen eljárásban fel sem merülhet.

[125] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét – a fentiekben kifejtett eltérő indokokra tekintettel - a Pp.383. §. (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[126] Az eredménytelen fellebbezésre tekintettel a felperesek a Pp. 83.§. (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni az II.r és az V.r. alperesek részére a 17/2024. (XII.9.) IMr. 3.§. (1) bekezdés b) pontja alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

[127] A felperesek személyes költségmentességére tekintettel a felmerült 2.419.307. - Ft fellebbezési illeték a Pp.102.§. (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Győr, 2025. szeptember 24.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró